Bereishis 4:29

וַיִּקְרְבוּ יְמֵי־יִשְׂרָאֵל לָמוּת וַיִּקְרָא לְבְנוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אִם־נָא מָצָאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ שִׂים־נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי וְעָשִׂיתָ עִמָּדִי חֶסֶד וֶאֱמֶת אַל־נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרָיִם:

Rashi

חסד ואמת. חֶסֶד שֶׁעוֹשִׂין עִם הַמֵּתִים הוּא חֶסֶד שֶׁל אֱמֶת, שֶׁאֵינוֹ מְצַפֶּה לְתַשְׁלוּם גְּמוּל:

Maskil L'Dovid

חסד ואמת כו' שאינו מצפה לתשלום גמול ואע"ג דפירש"י על ואני נתתי לך שכם אחד אתה טורח להתעסק בקבורתי וגם אני נתתי לך נחלה כו' ה"ק אתה לא תכוין לתשלום גמול אע"פ שאני אתן שכרך כדרך אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס, דודאי יודע העבד ההוא שיהיה לו פרס מ"מ לא יהא כוונתו על זה הפרס וה"נ כן הוא. ונ"מ מזה דאם יתכוין הוא לתשלום שכר, אפשר שיאמר אח"כ איני מבקש לא הן ולא שכרן:

Divrei Dovid

חסד וכו' שאינו מצפה וכו' אע״ג דהכא יעקב שילם ליוסף כדכתיב בתר הכי ואני נתתי לך שכם וכו' ופירש״י לפי שאתה טורח וכו' מ״מ רצה יעקב אביו שיקבל עליו תחלה בשבועה לעשותו בתורת חסד ואמת ומחשבה טובה הקב״ה מצרפה למעשה ואח״כ נתן לו דרך מתנה כדכתיב ואני נתתי וכו' וזה נר' טפי ממה שנדחק הרא״ם ז״ל בזה ע״ע ומ״ש רש״י לתשלום משום דלגמול ודאי מצפה הוא שהקב״ה ישלם גמולו כמ״ש ז״ל דיקבר יקברוניה דידל ידלוניה וכו' מ״מ לתשלום מההוא גברא אינו מצפה: